

Työ sitoo viljelijäparin tilalleen 24 tunniksi vuorokaudessa., niinpä on tärkeää, että työstä nauttii ja työpaikallaan viihtyy. "Omaa hyvinvointiaan ja terveystään voi kuunnella ja vaalia vain itse - kukaan muu ei sitä tee", Susanna Röning sanoo.

OMAA HYVINVOINTIAAN kannattaa kuunnella ja vaalia

"Jokaisella viljelijällä on paljon työtä, niinpä on välillä tärkeää puhaltaa peli poikki. Kun koti ja työpaikka ovat 24 tuntia sama asia, pitää myös osata irrottautua kodista ja omasta piiristä – keksiä joku oma juttu. Kauas ei tarvitse lähteä, kävely metsässäkin riittää", pohtii pyhäjokisen maitotilan emäntä Susanna Röning.

Hänestä tuli vuonna 1994 Röningin tilan emäntä. Ikää oli parikymmentä, Arto-puolisolla pari vuotta enemmän.

"Kun teimme tilalla sukupolvenvaihdoksen, anoppi ja appi lupasivat olla parhaansa mukaan avuksi. Isovanhempien turvaverkostoa on myös tarvittu: apua on pyydetty ja saatu, mikä on ollut erittäin tärkeää."

Röningit hoitavat tällä hetkellä 60 lehmän karjaa, jonka lisäksi on nuorta karjaa 60 eläintä. Vuonna 2006 valmistuneessa uudessa pihatossa lehmät lypsää robotti.

"Se oli suuri harppaus, mutta opetteluvuosien jälkeen emme robottia enää antaisi pois. Työ ei ole vähentynyt, mutta se on

keventynyt ja muuttanut luonnettaan."

Susanna tuli omien sanojensa mukaan emännäksi pystymetsästä:

"Kotona ei ollut kissaa suurempaa kotieläintä, mutta hevosten kanssa oli tullut touhuttua jo paljon ennen lehmä. Jälkeenpäin tuntuu hyvältä, että pääsimme aloittamaan työn nuorena. On ollut aikaa kehittää työpaikkaansa sellaiseksi, että siellä voi viihtyä eläkeikään saakka."

TYÖTERVEYSHUOLTOON Röningin tilalla on kuuluttu jo Arton vanhempien sitä hoitaessa.

Susanna Röningin mielestä työterveyshuollon pitäisi olla jokaiselle viljelijälle itsestäänselvyys, sillä pienellä sijoituksella saa paljon hyötyä itselleen. Viljelijä huoltaa kyllä koneitaan ja laitteitaan, mutta itsestä huolehtiminen unohtuu helposti.

Työterveyshuoltoon kuuluvat muun muassa säännölliset terveystarkastukset. Tilakäynnin aikana kartoitetaan viljelijän työolot ja tunnistetaan mahdolliset riskit. Työterveyshoitajan kumppanina näillä käynneillä on Pro-Agrian asiantuntija, joka tuntee viljelijän työolot.

Susanna Röning tunnustaa olevansa hieman hidas muutoksille, mutta keskustelun aikana syntyneitä ajatuksia ja vinkkejä voi jokainen kokeilla työn ohessa hiljalleen.

"Vieras ihminen avaa aina sil-

miä, kun itse sokeutuu omille asioilleen."

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT ovat yksi Susanna Röningin henkireikä. Niiden kautta on ollut mahdollisuus saada ajankoh- taista tietoa ja samalla on syntynyt verkosto, jonka jäseniltä osaa kysyä tarvittaessa neuvoa.

Susanna kuuluu muun muassa oman kunnan maaseutula- lautakuntaan ja MTK-Pohjois-Pohjanmaan johtokuntaan sekä hoitaa sosiaalivaliokunnan pu- heenjohtajuutta.

"Lomitusasiat puhuttavat ja ovat pinnalla. Lomituksen on- tuminen koettelee viljelijän jak- samista."

Röningit ovat kuuluneet nel- jän tilan lomitusrenkaaseen jo pitkään. Asiat ovat sujuneet, eikä yhtään lomaa ole tarvinnut lomitusongelmien vuoksi jättää väliin.

Röningit ovat renkaan ainoa lapsiperhe, niinpä loma-ajakin ovat järjestyneet aina sopivaan aikaan.

"Sama lomittaja on ollut tai- vaanlahja. Häntä ovat kiinnos- taneet myös automaattilypsyyn liittyvät asiat ja hän neuvoi al- kuun meitä. Kun olemme mo- lemmat lomalla, tilalla tarvitaan kaksi lomittajaa."

SOSIAALINEN VERKOSTO on yksi Röningin perheen jak- samisen avainasioita.

"Kun lapset ovat pieniä ja vel-

kaa on paljon, on hyvä huomata, että on muitakin samassa tilan- teessa. Emme ole yksin."

Vaikka kotipiiriin on niin helppo käpertyä, Susanna Rö- ningin mielestä jokaisella pitä- tää olla joku oma juttu, joka vie vaikka hetkeksi pois arkisista töistä.

"Ei tarvitse lähteä kauas. Ul- koilukin riittää tai kävely met- sässä. Tarvitaan myös luottoih- misiä, joiden kanssa voi puhua asioista hyvinä ja huonoina ai- koina."

Röningit ovat kehittäneet mai- totilaansa niin, että siellä jaksaisi tehdä töitä eläkeikään saakka.

"Tällä hetkellä teemme työt pääasiassa kahdestaan. Jos leh- mäluku kasvaa, tarvitsemme li- sää ulkopuolista apua."

Tätä nykyä Röningin tilan lieturakointi on ulkoistettu ko- konaan, samoin kirjanpito. Viie- vuonna urakoitsija huolehti myös rehunteosta.

"Aika on rajallista, niinpä pal- velujen ulkoistaminen kiinnos- taa, jos vain on tarjontaa."

Navetassa sydäntä lähellä ole- via asioita ovat eläinten hyvin- vointi, keskituotoksen kasvatta- minen ja eläinten jalostaminen.

"Ne ovat asioita, joita voi pa- rantaa koko ajan - aina tulee jo- takin uutta."

Lisätietoa MTK-Pohjois-Pohjan- maan tulevasta työterveyshuollon ajankohtaispäivistä Siikajoella ja Haapavedellä sivulla 9.

Ympäristölupa - este ja edellytys

Ympäristölupamenettelyn tavoitteena on minimoida toiminnan ympäristöriskit.

SIVU 3

Investointituet uudistuivat

Nuorten viljelijöiden aloitustuki ja investointien rahoitus uudistuivat perusteellisesti.

SIVU 4

Maitolitroilla on kysyntää

Maidolla on kysyntää, niinpä maitolitroja tuottamaan tarvitaan kaikenkokoisia tiloja.

SIVU 5

Tavoitteena terve siemen

Suomen Siemenperunakeskus tekee työtä sertifioidun siemenperunan puolesta.

SIVU 7

SUOMEN MODERNEIN REHUTEHDAS NYT AVATTU!

Hyvien logististen yhteyksien päässä sijaitseva Ylivieskan tehdas tuo uutta elinvoimaa Maito-Suomen sydämeen. Tehtaan vaikutusalueella tuotetaan lähes puolet Suomen maidosta. Uuden tehtaan toimitusalueella käytetään neljännes koko maan teollisista rehukiloista.

Sekä Ylivieskan rehutehtaan toiminta että raaka-ainetarve on ympärivuotista ja volyyymillaan tasaisinta. Jos olet kiinnostunut myymään viljasi Ylivieskan tehtaan tarpeisiin, lue lisää www.raisio.com/viljat.

REHUR AISIO

TEHOKKAAT REHUT, TERVEET ELÄIMET

www.rehuraasio.com

Aiotko investoida? Nyt on oikea aika.

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

Oulun OP

Suunnitteletko maatilallasi tuotantorakentamista, muuta investointia tai sukupolvenvaihdosta? Hankkeesi käynnistämistä auttaa uusi rahoitustuki. Investointien suunnittelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin, jotta varmistaa hankkeen etenemisen ja myönteisen lopputuloksen. Vaativien ja määräajassa tehtävien hakemusten laatimiseen saat asiantuntija-apua Oulun Osuuspankista.

Ota yhteyttä Oulun OP:n asiantuntijaan:
rahoituspäällikkö Matti Tyhtilä
matti.tyhtila@op.fi, puh. 010 2535 316*

* Lankapuhelimesta soittaessa 0,0821 euroa/puhelu + 0,059 euroa/minuutti (ALV 22 %).
Matkapuhelimesta soittaessa 0,0821 euroa/puhelu + 0,169 euroa/minuutti (ALV 22 %).

Meijer
FOR SURE

Melody

Maukas, kaunismukulainen Melody on kannattava valinta viljeltäväksi: se tuottaa runsaan sadon lähes kaikissa olosuhteissa ja on viruskestävyydeltään erinomainen.

musiikkia makuhermoille

Varmista satosi ajoissa
- tilaa Melody peltoosi nyt!
p. (08) 561 5800

 SPK

Suomen siemenperunakeskus Oy

www.spk.fi

PÄÄKIRJOITUS

Vastuunkannon paikka

Kuluva satokesä oli poikkeuksellisen viileä ja sateinen. Lämpösusma jäi reilusti pitkän ajan keskiarvosta. Monin paikoin nurmi, vilja ja perunasato jäivät huonoksi ja laadultaan kirjavaksi. Osa viljoista ei ehtinyt edes valmistua, vaan sato jouduttiin puimaan puolivalmiina. Sadon laatu ja määrä asettavat haastetta tulevana ruokintakautena. Perunan osalta varastointi voi tuoda yllätyksiä.

Tuotantokustannusten nousu huolettaa viljelijöitä. Kuluvan vuoden maataloustulo on jäämässä yhdeksi EU-ajan alhaisimmaksi. Erityisesti lannoitteiden hinnat ovat nousseet rajusti, mikä vaikuttaa ensi satovuoden kokonaiskustannuksiin. Myös energian hinta on ollut poikkeuksellisen korkea koko vuoden.

Lannoitteiden hinnan nousua selittää energian ja raaka-aineiden kallistuminen, samoin kysyntävetoisuus ja valmistajan kate. Lannoitteiden kysyntä on kasvanut maailmanlaajuisesti, mutta kaivannaisteollisuuden kapasiteetti kalina ja fosforin osalta on rajallinen. Uuden kapasiteetin lisääminen vie muutamia vuosia. Uusien kaivosten avaaminen vaatii vajaan vuosikymmenen.

Vaihtoehtoja on vähän, koska lannoitteiden tarjoajia Suomessa on niukalti. Vaihtoehtoja vähentävät myös lannoituskäytäntömme ja viehtymys moniravinlannoitteisiin. Niiden laadusta ja toimivuudesta on hyviä kokemuksia. Vaihtoehtoihin jäävät lannoitteiden käytön tarkentaminen, karjanlannan käytön tehostaminen ja maanparannus. Nyt kannattaa satsata kalkitukseen ja ojitukseen. Myös tilusjärjestelyt on hyvä pitää mielessä.

MTK on yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja muiden toimijoiden kanssa tarttunut kustannusnousuun. On koottu kaksi työryhmää etsimään keinoja kustannusnousun hillitsemiseksi. Ensinnäkin aloitti tulo- ja kannattavuustyöryhmä ja myöhemmin liha-alan kannattavuustyöryhmä. Jälkimmäiseltä tuloksia odotetaan syksyn aikana. Tulo- ja kannattavuustyöryhmän ehdotuksia on jo ollut julkisuudessa ja niitä on viety ensi vuoden budjettivalmisteluun.

Tulo- ja kannattavuustyöryhmän ehdotuksia ovat muun muassa maatalouden siirtäminen teollisuuden sähköveroluokkaan, polttoöljyn valmisteveron palautus direktiivin mukaiseen maksimiin, tilusjärjestelyjen rahoituksen lisääminen, maatalousmaan varainsiirtoverovapaus, tuloverotuksen pääomatulon osuuden valinnan 0 %-luokkaa nykyisten 10 %:n ja 20 %:n lisäksi, varainsiirtoverovapaus maatalojen yhtiöittämisessä, maa- ja metsätalouden tuotantorakennusten vapauttaminen kiinteistöverosta sekä sopeuttamisvähennyksen valmistelu. Paketin yhteisarvo olisi toteutessaan 20-30 miljoonaa euroa.

Verotus ei yksin riitä, vaan oikeilla markkinahinnoilla on keskeinen merkitys tulokehitykseen. Markkinoiden kautta pitää maataloilta saada selvästi verotarkaisuja suurempia summia, jotta tilanne korjaantuisi. Lihan hintaa pitää saada ylös, samoin viljan hinta on sukeltanut viime vuoden luvuista aivan liian alas. Liha-alan toimijoilta ja kaupalta odotetaan vastuuta koko ketjuun niin, että tuottajakin selviytyy.

Kuluttajilla ja koko yhteiskunnalla on vastuunkannon paikka. Suosimalla kotimaista elintarviketta työpaikat säilyvät maataloudessa ja muissa ketjun osissa. Tässä kaikkien kannattaa tuntee vastuunsa, sillä omilla valinnoilla on vaikutusta siihen, mitä kauppa tarjoaa ja mitä hintaa se ruoasta perii. Perhepiirissä, ystävien ja sukulaisten joukossa pitää jaksaa aika ajoin muistuttaa kotimaisen ruoan suosimisesta.

Loppujen lopuksi maatalon ja maaseutuyrityksen arvokkain voimavara on viljelijä. Oman terveyden ja hyvinvoinnin eteen kannattaa tehdä työtä. Jokaisen myös osa-aikaisen viljelijän kannattaa liittyä työterveyshuoltoon. Maatalousyrittäjien työterveyshuolto toimii paikallisissa terveyskeskuksissa tai yksityisillä lääkäriasemilla. Ota yhteyttä omaan terveyskeskukseen ja liity työterveyshuoltoon viipymättä.

TIMO LEHTINIEMI
toiminnanjohtaja
MTK-Pohjois-Pohjanmaa

Ympäristö- ja rakennuslupa ovat rinnakkaisia lupia. Rakentamisen saa pääsäännön mukaan aloittaa vasta sitten, kun ympäristölupa on lainvoimainen. Ympäristölupahakemus kannattaakin laittaa vireille hyvissä ajoin.

YMPÄRISTÖLUPA -

LAURI PAKKA

kotieläinyrittämisen este ja edellytys

Toimintaan, jolla saattaa olla haitallisia ympäristövaikutuksia, tarvitaan ympäristölupa. Ympäristölupamenettelyssä asetetaan toiminnalle ehdot, joiden puitteissa tuotanto saa harjoittaa. Pyrkimyksenä on minimoida toiminnan ympäristöriskit.

Maatalojen ja kotieläinyrittäjien yksikkökoko kasvaa huimaa vauhtia. Kymmenistä lehmissä ollaan siirtymässä satojen lehmien navetoihin ja sadoista sioista tuhansien sikojen sikaloihin. Samaan aikaan haitaton ja puhdas ympäristö on nousut arvoon.

Tuotantorakennusta sijoitettaessa yrittäjä joutuukin painimaan kahden tulon välissä: samalla tulee tehostaa sekä tuotantoa että ympäristönsuojelua.

YMPÄRISTÖLUPAA ei tarvita aivan pienille eläinsuojille. Pienempiin tuotantoyksiköihin haetaan lupa kunnan ympäristölautakunnalta (vähintään 30 lehmää, 210 lihasikaa ja 10 000 kanaa). Mikäli hanke on suurempi, lupa haetaan ympäristökeskukselta (esimerkiksi vähintään 75 lypsylehmää, 1 000 lihasikaa tai 50 000 broileria).

Suuriin yksiköihin, joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, sovelletaan laajaa ja kallista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA), jossa tutkitaan hankkeen ympäristövaikutukset laajemmin kuin normaalissa ympäristölupamenettelyssä.

Jos eläinsuojaan on tarkoitus sijoittaa yli 3 000 lihasikaa tai yli 85 000 broileria, ympäristökeskuksen tulee tutkia aina YVA-menettelyn tarpeellisuus. Naudoille ei ole asetettu mitään YVA-menettelyyn velvoittavaa eläinrajaa, mikä viittaa siihen, että nautakarjan pitämisen kriteerit ovat muita tuotannonaloja lievemmat.

Käytännössä YVA-menettelyä ei ole vaadittu sikaloille ja broilerihalleille, joiden eläinmäärä on hiukan ylittänyt YVA-menettelylle asetetun vähimmäiseläinmäärän. Nautakarjan YVA-menettelyraja näyttäisi liikkuvan 600 eläinyksikön paikkeilla.

YVA-menettelyn soveltaminen on kuitenkin aina tapauskohtaista ja riippuu siitä, paljonko asutusta, vesistöjä

ja muita vastaavia toimintoja on lähettyvillä.

TUOTANTORAKENNUKSEN sijoittaminen on lupaharkinnan keskeisin kysymys. Ympäristönsuojelulain 6. pykälän mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Eläinsuojat aiheuttavat lähinnä hajuhahtaa - suuret yksiköt myös liikenne- ja meluhahtaa. Laki lähtee siitä, että uusi tuotantorakennus tulee sijoittaa etäämmälle lähiasutuksesta, mikäli hakijalla on olemassa siihen sovelias kiinteistö. Eli aina ei voi rakentaa omallekaan talouskeskusalueelle.

Jos on toiminnallisesti mielekästä, etäämmälle sijoittamisella on etunsa. Siten turvataan toiminnan jatkuvuus ja tuotantorakennuksen arvo kriisitilanteessa. Mikäli toiminta joudutaan jostakin syystä lopettamaan, etäämpänä oleva tuotantorakennus voidaan realisoida kivuttomammin ja paremmalla hinnalla kuin talouskeskuksen yhteydessä oleva tuotantorakennus.

Tuotantoa kuitenkin laajennetaan usein rakentamalla jatke tai uusi rakennus aikaisemman ja asuinrakennusta lähellä olevan talouskeskusalueen yhteyteen, koska toiminnan hajauttaminen ei ole useinkaan mielekästä tuotannollisista ja taloudellisista syistä. Toiminnan laajentamisessa etäisyysvaateet lähinaapureihin ovat väljemmät kuin uuden tuotannon osalta.

Uudeksi tuotannoksi katsotaan KHO:n päätöksen 2005:88 mukaan tuotanto, jota lisätään kolminkertaiseksi aikaisempaan nähden. Laajentamistapauksissa lähtökohtaisesti lähimpään asutukseen tulee olla matkaa vähintään 100 metriä.

Mikäli tuotanto katsotaan uudeksi, etäisyysvaatimus on huomattavasti korkeampi, ja sikatuotannossa nautakarjaloutta korkeampi. Ympäristökeskuksen ohjeiden mukaan esimerkiksi 3 000 lihasian sikalassa etäisyys tulee olla häiriintyvään kohteeseen 430 metriä.

Etäisyys lasketaan kuitenkin aina paikallisten olosuhteiden mukaan tapauskohtaisesti, jolloin otetaan huomioon muun muassa tekniikan vaikutus hajupäästöihin, alueen maatalousluonne ja häiriintyvien kohteiden suhde vallitseviin tuuliin.

ENNAKOIVA YHTEISTYÖ palvelee yrittäjyyttä. Tarkka ja täsmällinen ympäristölupamenettely vie jo luvan käsittelyvaiheessa aikansa.

On tärkeää, ettei lupamenettely viivytä hanketta turhaan. Siksi lupahakemus kannattaakin tehdä huolella ja varmistaa jo ennakkoon kunnan ympäristösihteeriltä, ympäristökeskukselta tai vaikkapa Maanomistajien Arviointikeskuksesta, millaisia vaateita toiminnalle ympäristölupa asettaa.

Tarvittaessa käynnistetään yhteistyöpalaveri ympäristökeskuksen kanssa sopivan sijoittamispaikan löytämiseksi. Myös naapureiden kanta kannattaa selvittää jo ennen lupahakemuksen tekemistä. Sillä vähennetään uhkaa, että joku valittaisi hankkeesta hallinto-oikeuteen.

Ympäristö- ja rakennuslupa ovat rinnakkaisia lupia. Molemmat hakemukset voidaan panna vireille samaan tai eri aikaan. Rakentamisen saa pääsäännön mukaan aloittaa vasta sitten, kun ympäristölupa on lainvoimainen.

Rakentamiseen voidaan kuitenkin myöntää aloittamislupa hakijan omalla vastuulla, jos hakija asettaa hankkeen ennallistamiselle vakuuden.

VALITUSTA TAI VASTINETTA tehtäessä kannattaa kääntyä asiantuntijan puoleen, mikäli kaikista varotoimista huolimatta ympäristölupaa ei ole saatu tai siitä valitetaan hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ympäristölupaa koskevat säädökset ovat tulkinvaraisia ja jokainen tapaus on omanlaisensa. Korkein oikeus on tehnyt lupa-asioista monta ennakkotapausta. Valitusten käsittelyaika on pitkä. Tällä hetkellä valitustie hallinto-oikeuteen ja siitä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen kestää kolmen vuotta.

Valittaminen on kansalaisoikeus. Se viivästyttää hanketta usealla vuodella, mutta yrittäjällä ei ole oikeutta saada valittajalta mitään korvausta. Sen voi estää perusteellisella ennakkosuunnittelulla.

VT Lauri Pakka työskentelee Maanomistajien Arviointikeskus Oy:ssä Seinäjoella. Lisätietoja osoitteessa www.arviointikeskus.fi.

Uutisjyvät

JULKAISIJA
MTK-Pohjois-Pohjanmaa
Rautatiekatu 16 C 22
90100 OULU
puh. 020 413 3500
www.mtk.fi/liitot/pohjoispohjanmaa

PÄÄTOIMITTAJA
toiminnanjohtaja
Timo Lehtiniemi
puh. 020 413 3501,
040 546 4852
timo.lehtiniemi@mtk.fi

TOIMITUS
Viestintä-Karttimo
Kiviniemen rantatie 9
90810 KIVINIEMI
puh. 040 526 4880
ella@karttimo.fi

PAINOPAIKKA
Painotalo Suomenmaa

Maatilainvestointien suunnittelu ja rahoitus

kiinnostaa viljelijöitä edelleen

MATTI TYHTILÄ

Nuorten viljelijöiden aloitustuki ja investointien rahoitus ovat uudistuneet tämän vuoden aikana perusteellisesti. Tämän vuoksi investointituet ovat olleet jo reilun vuoden hakukiellossa. Yhtenä syynä hakukieltoon on myös kasaantuneiden hakemusten selvittäminen ennen uuden kauden alkua.

Kesän alussa ensimmäisenä avattiin nuorten viljelijöiden aloitustuen, joidenkin maanostolainojen ja salaojituksen haku. Elokuun alusta syyskuun puoliväliin on ollut mahdollista hakea tukea turkistarhujen siirtoon ja lämpökeskusten rakentamiseen.

Isompien kohteiden kuten kotieläinrakennusten investointien haku avataan lokakuun lopussa ja haku kestää tammikuun 2009 alkuun. Tuona aikana jätetyt täydelliset hakemukset käsitellään ministeriön mukaan helmimaaliskuussa.

SUKUPOLVENVAIHDOKSEN valmisteluissa ehkä tärkeintä on päätöksentekoa, että isäntäpari kypsyy ajatuksissaan luopumaan tilanpidosta ja että jatkajat vastaavasti ovat valmiita ottamaan vastuun tilanpidosta omalle kontolleen.

Suunnittelu on laaja kokonaisuus, joka helposti hämmentää mieltä. Sukupolvenvaihdoksen miettimistä voidaan helpottaa pilkkomalla se pienempiin osa-alueisiin vaikkapa seuraavasti:

- miten luopujien toimeentulo turvataan.
- miten luopujien ja jatkajien asumisen järjestellään
- miten jatkajien rahoitus järjestellään
- mitkä ovat veroseuraamukset
- kauppakirjan ja sen ehtojen muotoileminen

Jokaiseen näistä osa-alueista löytyy omat asiantuntijansa, joiden apua tulee huoletta käyttää hyödykseen.

NUORTEN VILJELIJÖIDEN aloitustukea myönnetään alle 40-vuotiaalle tilanpidon aloittavalle hakijalle. Ehtoina tuen saamiseksi on, että maatalouden yrittäjätulo on vähintään 25 prosenttia hakijan kaikista tuloista ja että hakijalla on riittävä ammattitaito maatalouden harjoittamiseen.

Nuoren viljelijän aloitustukea myönnetään kahden eri tukitason mukaisesti riippuen siitä, kuinka paljon maatalouden vuotuista yrittäjätuloa kertyy.

Osa aloitustuesta on korkotukea ja osa avustusta.

Yleensä haettava tukitaso selviää elinkeinosuunnitelmaa tehtäessä. Tässä kannattaa olla riittävän aikaisin yhteydessä asiantuntijoihin, joiden avulla selviää myös verovaikutukset. Ne ovat olennaisessa osassa, kun haetaan parasta kokonaisuutta ostajien ja myyjien kannalta.

Aloitustukea on haettava 10 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

POHJOIS-POHJANMAA on ollut vanhan investointitukiohjelman aikaan kärki-maakuntia haettujen investointitukien määrässä. Kannattavuuden heikentymiseen on vastattu laajennusinvestoinneilla parantaen tuotanto-olosuhteita ja tuottomääriä. Tuotanto on tehostunut hehtaaria tai eläinpaikkaa kohden.

Vauhti on ollut kovaa, mutta se on samalla turvannut kannattavan yritystoiminnan jatkuvuuden. On odotettavissa, että lokakuun lopussa avattavalla hakukierroksella hakijoita on edelleen liikkeellä.

Tilannetta monimutkaistaa ministeriön suunnittelema valintamenettely, joka toteutuessaan saattaa karsia osan hakemuksista. Asiassa korostuu riittävä valmistelutyö, jotta kaikki uusinvestointiin liittyvät paperit ja liitteet tulevat hakemukseen mukaan, kun se jätetään TE-keskukseen.

TUETTAVAT KOHTEET ja tukiprosentit käyvät ilmi oheisesta taulukosta, joka on kirjoitushetkellä lausuntokierroksella. Tukitasot ovat meidän alueellamme alhaisemmat, koska 141-alueella maitoja lihakarjankasvatamisessa täytyy soveltaa EU:n määrittelemiä maksimitukitasoja, joita ei muualla sovelleta.

Asiaa on perusteltu myös varojen niukkuudella. Valintamenettelystä ei kuitenkaan kannata ottaa rakentamisen estettä, vaan on luotettava siihen, että kaikki hyvät hankkeet rahoitetaan.

On hyvä myös muistaa, että uudessa ohjelmassa joudutaan odottamaan tukipäästöä ennen kuin töihin päästään tai voidaan tehdä investointiin liittyviä hankintoja.

Urakkasopimusten tekeminen rinnastetaan hankkeen aloittamiseksi. Tuen saajien joukkoa hieman karsitaan nostamalla tukirimaa aikaisempaa tasoa korkeammalle.

Yrittäjätulo vaatimus on vähintään 17 000 euroa ja tarkastelu tehdään maataloustoiminnasta saatavien tulojen perusteella. Aikaisemmin mukaan on voitu laskea myös metsätulot.

Maatalouden investointituet (asetusluonnoksen mukainen)

ASETUKSEN 21 §:SSÄ TARKOITETUT TUKIMUODOT JA TUEN ENIMMÄISMÄÄRÄT

Tukikohteet	Korkotuen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista AB-tukialueilla	Avustuksen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista AB-tukialueilla	Korkotuen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista C-tukialueella	Avustuksen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista C-tukialueella
Lypsy- ja nautakarjalous	20	40	20	25
Sikatalous	20	15	20	15
Lammas- ja vuohitalous	20	40	20	25
Siipikarjalous	20	15	20	15
Hevostalous	20	35	20	25
Ympäristönsuojelu-, eläinten hyvinvointi- ja tuotantohygienia-investointien ylimääräiset kustannukset	-	75	-	75
Kasvihuoneet	20	35	20	30
Turkistarhaus				
rakentamisinvestointi, joka aiheutuu siitä, että turkistarhaus ympäristönsuojelusta johtuvista syistä siirretään pohjavesialueelta uuteen paikkaan	-	45	-	45
investointi, jolla minkkien ja ket-tujen häkit korvataan eläinsuojelulaissa (247/1996) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut edellytykset täyttävillä häkeillä.		15		15
varjotalojen, eristämättömien eläinhallien, rehunsäilytystilojen ja lantalojen uudisrakentamiseen, peruskorjaukseen ja laajentamiseen sekä tarhan ympäröimiseen sellaisella aidalla, jolla voidaan estää eläinten pääsy tarhan ulkopuolelle	10	10	10	10
ympäri- ja vuorokierroksien ja kahden tai useamman tarhan yhteislantalaan koskeviin rakentamisinvestointeihin sekä olemassa olevien varjotalojen varustamiseen vesitiiviillä alustalla	-	20		20
Salaojitus (entiset tasot)	20	20	20	20
Puutarhatuotteiden tuotevarastot, jotka saavat maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 12 §:ssä tarkoitettujen puutarhatuotteiden varastointitukea	20	35	20	30
Muut tuotevarastot	20	20	20	10
Maatilan lämpökeskus, jonka tuottamasta lämmöstä yli puolet käytetään maatilan tuotantotarkoitukseen	20	15	20	15
Kuivaamot	20	20+5	20	10+5
Maanhankinta	5	-	5	-
Mehiläistalous	20	-	20	-
Peltoviljelyn ja avomaan puutarhatalouden sadonkorjuukoneet yhteiskäytössä	15		15	
Työympäristön parantamiskoneet (lypsyjärjestelmät, säilörehuleikkurit, lannanpoistolaitteet, rehunjakokoneet ja -laitteet, apevaunut)	15	15	15	15

Jos tilallasi suunnitellaan investointia tai sukupolvenvaihdosta, ota rohkeasti yhteyttä asiantuntijoihin hyvissä ajoin ennen suunnittelua ajankohtaa.

Omasta Osuuspankista ja jutun kirjoittaneelta löytyy lisätietoa sekä yhteyksiä muihin asiantuntijoihin.

Matti Tyhtilä työskentelee rahoituspäällikkönä Oulun Osuuspankissa.

Työeläkeote 2008
PENSIONSUUTRAG

Työeläkeote – vuoden tärkein posti

Maatalousyrittäjät saavat työeläkeotteen postitse loka-marraskuussa. Työeläkeotteesta näet, paljonko eläkettä sinulle on kertynyt. Lue työeläkeote huolella. Sähköisen työeläkeotteen löydät osoitteessa www.mela.fi/asiointipalvelut.

Kasvata eläkettäsi MYEL-vakuutuksella

MYEL-vakuutus on edullinen tapa parantaa omaa eläketurvaa. Tarkista MYEL-työtulosi ajan tasalle jo tänään. Ota yhteyttä Mela-asiamieheen tai asiakaspalveluumme, puh. 020 630 0650. Työtulon muutoksen voit tehdä myös internetissä.

 Mela
www.mela.fi

Raimo Kielessiva kannustaa tuottamaan maitoa "TARVITSEMME KAIKENKOKOISIA KARJOJA"

Vaikka elämme nopeiden muutosten aikaa, maidontuotannon tulevaisuus näyttää valoisalta. Maitoa kysytään enemmän kuin suomalaislehmät pystyvät tuottamaan. Kärsämäkinen maidontuottaja Raimo Kielessiva sanoo, että nyt tarvitaan kaikenkokoisia karjoja. "Kenenkään ei pidä lopettaa maidontuotantoa siksi, että karja on pieni, jos olosuhteet muuten ovat kunnossa."

Kielessivan maitotilalla on noustu aamulypsulle 130 vuoden ajan. Vuonna 1980 maitotilan vastuulle ottanut Raimo Kielessiva tarttui tuttuun työhön, johon hän oli osallistunut 13-vuotiaasta lähtien.

"Neljällä lehmällä lähdettiin liikkeelle", Raimo ja heti alkuvuosina emännäksi tullut Tarja muistelevat.

Tällä hetkellä tilalla on 35 lehmää, joiden keskituotos on kivunnut 10 300 kiloon. Peltoa on 60 hehtaaria vuokramaineen, ja metsää 180 hehtaaria.

"Luotamme maitoon. Satsaamme karjan terveyteen ja tuottavuuteen. Säilörehun ja ruokinnan laatu ovat kaiken a ja o, niitä ei mikään korvaa," Tarja sanoo ja toteaa samalla syksyn valkuais- ja D-arvojen jäävän keinoiksi.

Kielessivat eivät ole jääneet pyörittelemään peukaloitaan, vaan tilakokonaisuutta on kehitetty määrätietoisesti. Vuonna 1988 he peruskorjasivat tilan navetan, paria vuotta myöhemmin valmistui uusi asuinrakennus. Seuraava rakennusprojekti oli lämpökeskus ja hakevarasto, sitten konehalli ja tänä vuonna jyvavarasto.

"Nyt pitäisi saada kuntoon hiehopuoli, sillä joudumme sijoittamaan hiehoja tällä hetkellä kahdelle muulle tilalle."

"Jos on toimiva tila rakennuksineen ja laitteineen, karjaa ei pidä hävittää siksi, että karjan pitäisi olla iso. Pienen karjan hoitaja ehtii marjansa poimimaan ja pitämään myös lomaa", Raimo Kielessiva sanoo.

MAIDONTUOTANTO on asia, jonka puolesta Raimo Kielessiva puhuu mielellään. Maito on tuonut tullessaan myös luottamustehtäviä muun muassa Osuuskunta Pohjolan Maidon hallituksessa että valtakunnallisella näköalapaikalla Valion hallintoneuvostossa.

"Valio on hyvä esimerkki toimivasta osakeyhtiöstä, jonka omistavat 100-prosenttisesti maidontuottajat."

Pohjolan Maito on puolen Suomen osuuskunta, johon kuuluvat Pohjois-Pohjanmaa, Lappi, Keski-Pohjanmaa sekä osin Kainuusta ja Keski-Suomesta. Alueelta kerätään tätä nykyä maitoa noin 460 miljoonaa litraa vuodessa. Maidontuottajia osuuskunnan alueella on noin 2 300.

"Maito ja karja kerrannaisvaikutuksineen tuovat tälle alueelle monta työpaikkaa. Jo yksistään Haapaveden tuotantolaitos työllistää noin 180 henkeä, Oulu 200 henkeä ja Toholampi 70 – unohtamatta maidonkeräilyä ja muita vaikutuksia. Ja nämä työpaikat eivät siirry ulkomaille."

Valio on vastikään saanut valmiiksi Haapaveden uuden hapatekeskuksen. Myös kylmä- ja muita varastoja on laajennettu.

"Maidon vastaanotossa on vielä tällä hetkellä pullonkaula, johon

odotetaan parannusta parin vuoden sisällä", Raimo Kielessiva sanoo.

Valion Haapaveden tuotantolaitos tunnetaan Oltermanni-juustostaan. Kahdesta muusta tuotantolaitoksesta Oulu on keskittynyt tuoretuotteisiin ja Toholampi Emmental-juustoon.

JATKAJASTA ei Kielessivan tilalla vielä ole tietoa, eikä asialla haluta jälkikasvua myöskään ahdistaa.

"Silti eteenpäin elävän mieli. Ei miljoonanavettaa, mutta järkeviä investointeja. Selvää on, että esimerkiksi lomituspalveluja pitää kehittää, jos halutaan jatkajia tiloille. Nuoria ihmisiä ei kiinnosta tehdä kuukauden työputkia", Kielessivat

pohtivat.

He ovat käyttäneet vierasta työvoimaa lomituksen lisäksi muun muassa puinti-, kaivuu- ja metsätoissa. Vasta valmistuneen konehallin tekivät kokonaisuudessaan vieraat timpurit.

Raimo Kielessiva sanoo maasuonon riittävän myös lähitaloilla. Uusia navettoja rakennetaan ja vanhoja korjataan - uusi lautataapeli on aina elämän merkki.

Kielessivoille jaksamisen avainasioita ovat tuttavat ja kanssakäynti ystävien kanssa.

"On tärkeää päästä hetkeksi pois arkisten töiden keskeltä vaikkapa ulkoilemaan."

*Vakuutusyhtiö, jolla on
sekä juuret että
jalat maassa*

www.lahivakuutus.fi

Ostamme viljaa

laadukkaiden Tähti-rehujen raaka-aineeksi

Valitse karjallesi lähitehtaan laadukkaat Tähti-rehut. Niihin voit luottaa, sillä ne on valmistettu oman alueen puhtaasta, hyvästä viljasta.

Hyvä kasvaa omasta maasta.

KINNUSEN MYLLY

Puh. (08) 5144 715 Telefax (08) 5421 892
www.kinnusenmylly.fi
kinnusenmylly@kinnusenmylly.fi

Työterveyshuolto
mukana maatalousyrittäjän arjessa

Lisätiedot:

Myyntipäällikkö Timo Ohukainen

Puh. 040 5538 165

timo.ohukainen@odlouluntyoterveys.fi

Palvelupäällikkö Erja Mustaniemi-Ketola

Puh. 040 5342 076

erja.mustaniemi-ketola@odlouluntyoterveys.fi

Palvelupäällikkö Sirpa Aikkila

Puh. 044 7624 702

sirpa.aikkila@odlouluntyoterveys.fi

Rehuraision vuositarve Ylivieskassa: 50 MILJOONAA REHUVILJAKILOA

HANNU HYVÄRILÄ

Kesällä käynnistyneen Ylivieskan rehutehtaan viljaraaka-aineen tarve on vuositasolla 50 miljoonaa rehuviljakiloa - ohraa, kauraa ja vehnää. Rehuseoksia uudella tehtaalla tuotetaan vuosittain 140 miljoonaa kiloa, kun Oulussa määrä oli keskimäärin 80 miljoonaa kiloa.

Tuotannollinen toiminta Oulun Toppilassa sijaitsevassa rehutehtaassa loppui syys-lokakuun vaihteessa. Vaasan Höyrymylly aloitti rehujen valmistuksen vuonna 1953 ja Raisio osti tehtaan joulukuussa 1983.

Rehuraision nimissä seoksia valmistettiin 1,2 miljardia kiloa, mikä vastaa koko maan nykyistä valtakunnallista vuosivalmistusta maatalolle. Raisio siirtyi Oulusta Ylivieskaan Toppilan asuntorakentamisen tieltä.

HUIPPUTEHOKAS tehdas on rakennettu keskelle maidontuotannon ydinalu-

etta. Tehdas tuottaa rehuseoksia seitsemän nuoren miehen ohjauksessa kolmessa vuorossa. Yksiköstä vastaava insinööri **Pasi Eskola** perehtyi rehujen valmistukseen etukäteen sekä Oulussa että Raisiossa ja oli mukana Ylivieskassa koko rakennusvaiheen ajan.

Raaka-aineiden vastaanotto voitiin automatisoida pitkälle, sillä tontilla ei käsitellä säkkituotteita ollenkaan. Myös kaikki Ylivieskassa valmistettavat rehuseokset toimitetaan asiakkaille irto-rehuina.

LIIKKEELLE lähdettiin nautkarjan tuotevalikoimalla. Sianrehut lisätään valmistusohjelmaan, kun Oulusta Ylivieskaan siirretty tuotantolinja saadaan toimintakuntoon vuodenvaihteessa.

Rehuseoksia ostavan asiakkaan kannalta on oleellista, että rakeen laatua seurataan koko ajan niin sanotulla on-line -mittausjärjestelmällä.

Valmiista tuotteista seulotaan jauheinen osa eroon kahdessa vaiheessa: jäähdytyksen jälkeen tuotesiloihin siirrettäessä ja toisen kerran siloista lastaukseen siirron yhteydessä.

VALMISTAUTUMINEN tulevan rehutehtaan viljaraaka-ainetarpeisiin aloitettiin jo kesällä 2007, jolloin alkoi Rehuviljan viljelyn kehittäminen Pohjois- ja Keski-Pohjanmaalla -hanke.

Ensimmäinen seminaari tammikuussa keräsi Ylivieskaan yli 150 rehuviljan viljelijästä kiinnostunutta alueen tuottajaa. Elokuussa järjestettiin MTT:n Ruukin koeasemalla tapahtuma, jossa tutustuttiin lajikekokeisiin.

RAISION tavoitteena on hankkia tarvitsemansa rehuvilja sopimusviljelyn kautta alueen viljan viljelijöiltä. Lisäksi tavoitteena on toiminta, jossa viljan turha välivarastointi jää mahdollisimman pieneksi, vaikka Viljavan Ylivieskan varasto toimiikin yhteistyökumppanina.

Pohjoisen eli Ylivieskan tehtaan toi-

Rehutehdas sijaitsee muutama kilometri Ylivieskan keskustasta Nivalaan päin Savontien varressa.

mitusalueen rehuymyynnistä ja viljan hankinnasta vastaa aluepäällikkö **Ari Vilppola**. Suoraan hänen puoleensa kannattaa kääntyä vilja-asioissa. Hänet tavoittaa numerosta 0500 381 673 ja sähköpostiosoitteesta ari.vilppola@raisio.com.

Omat rehuymyyjät löytyvät osoitteesta www.rehuraision.com.

Hannu Hyvärilä on Rehuraision Oy:n viestintäpäällikkö.

Elokuussa järjestettiin Ruukissa (MTT) koeasemapäivä, jossa Mika Isoaho esitteli lajikekoita. Tilaisuus liittyi Rehuviljan viljelyn kehittäminen Pohjois- ja Keski-Pohjanmaalla -hankkeeseen.

Aluepäällikkö Ari Vilppola vastaa rehutehtaan viljan hankinnasta.

ELÄKKEELLE on monta tietä

TIINA RIIPPA

Eläkkeelle siirtyminen koskettaa yhä useampaa suomalaista, sillä kymmenen vuoden päästä yli puolet kansalaisista on yli 55-vuotiaita. Eläkevuosiin liittyy monenlaisia mielikuvia ja odotuksia - puhutaan kolmannesta elämästä, aktiivisista eläkevuosista, ajan antamisesta itselle.

Moni miettii, mistä minun pitää huolehtia nyt, kun olen siirtymässä eläkkeelle? Miten voin parhaiten nauttia säästöistäni ja miten huolehdin taloudenpidosta? Miten selviän kotona mahdollisimman pitkään ja terveenä? Miten huolehdin järkevästi omaisuuteni siirtämisestä jälkipolville?" paikallisjohtaja **Samuli Savola** Tapiola-ryhmän Pohjois-Pohjanmaan alueelta luettelee.

Tulevaisuudessa yhä pienempi osa väestöstä käy palkkatöissä ja maksaa verovaroin yhteiset palvelut. Työuransa loppukaarteissa olevat puolestaan odottavat palveluja, ja monet toivovat yksilöllisiä vaihtoehtoja nykyratkaisuille. Lakisäätei-

sen eläkkeen lisäksi on olemassa kirjoitettuja keinoja huolehtia eläkevuosien taloudesta ja turvasta.

"Eläkeikää on viisasta alkaa ajatella silloin, kun se on vielä edessä. Pienemmälläkin summalla ehtii varautua, eikä eläkkeellä tarvitse liikaa tinkiä. Työelämän voi myös ehkä jättää muutamaa vuotta aikaisemmin", Samuli Savola sanoo.

Tapiola on ryhtynyt kehittämään palveluja nimenomaan yli 55-vuotiaille niin, että lähtökohdista on eläkeikä lähestyvien tai eläkkeelle jäävien elämäntilanne ja tarpeet. Ne käydään läpi asiakkaan henkilökohtaisessa turvantarkistuksessa.

ELÄKKEELLE siirtymisen voi uudessa eläkejärjestelmässä valita entistä yksilöllisemmin. Vanhuuseläkkeelle voi jäädä 63-68-vuotiaana. Kansaneläkkeen ikäraja on edelleen 65 vuotta.

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voi siirtyä aikaisintaan 62-vuotiaana. Silloin eläke kuitenkin pienenee pysyvästi. Eläkkeelle siirtymistä voi varhentaa enintään 12 kuukautta, ja jokainen kuukausi vähentää eläkettä 0,6 prosenttia. Osa-aikaeläk-

keelle voi päästä 58-vuotiaana.

Lakisääteisen työeläkkeen määrään vaikuttavat vuosiansiot ja työhistoria. Eläketurvakeskuksen mukaan työeläkkeet ovat tulevaisuudessa noin 40-50 prosenttia viimeisten työvuosien palkasta, jos henkilö työskentelee 63-65-vuotiaaksi. Tänä vuonna kolme miljoonaa suomalaista saa postissa työeläkeotteon, ja yli 50-vuotiailla otteeseen on laskettu arvio tulevasta eläkkeestä. Monelle eläkkeen määrä voi tulla yllätyksenä.

"Otteen kolahtaessa postiluukusta kannattaa muistaa, että eläkeikään voi varautua säästämällä. Esimerkiksi säästöhenkivakuutuksen vakuutusmaksuilla voi kartuttaa säästöä vaikkapa eläkeajan hoivamenoihin. Säästää voi myös rahastoihin, tileille tai vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen", Samuli Savola sanoo.

OMAELÄKKEEN vakuutusmaksut voi vähentää verotuksessa sillä ehdolla, että sovitut eläkkeen alkamisikä on vähintään 62 vuotta. Oikeus eläkkeen nostamiseen alkaa, kun henkilö saavuttaa sovitun eläkeiän. Eläkesuunnitelmaa voi muuttaa ennen

eläkeajan alkamista, mutta on hyvä huomioida, että eläkeajan pitää olla vähintään kaksi vuotta.

Yksilöllisen eläkkeen nostaminen ei vaikuta lakisääteisiin eläkkeisiin eikä edellytä työstä poisjäämistä, mutta se vaikuttaa verotukseen. Kun vanhuuseläke karttuu eniten viimeisinä työvuosina, yksilölliselle eläkkeelle jääminen aikaisemmin voi hienoa pienentää vanhuuseläkettä.

Eläkkeelle siirtymiseen liittyy siis paljon pohdittavaa, mutta vaihtoehtojakin riittää. Asiantuntijan neuvo on, että valinnanvaraa on enemmän, kun on liikkeellä hyvissä ajoin.

"Tapiolan tavoitteena on auttaa ihmisiä eläkkeelle siirtymisessä. Säännöllisillä turvantarkistuksilla voi varmistaa, että oman talouden kokonaisuus on kunnossa. Muutokset yhteiskunnassa ja ikärakenteessa haastavat myös meidät, mutta pyrimme täyttämään aukot ja harmaat alueet ihmisten arjen turvassa", Samuli Savola lupaa.

Kirjoittaja Tiina Riippa työskentelee Tapiolan tiedotuspalveluissa.

Suomen Siemenperunakeskus tähtää kasvuun TERVEEN SIEMENEN EHDOLLA

Tyrnävällä yli kolme vuosikymmentä toiminut Suomen Siemenperunakeskus huolehtii siitä, suomalaiset perunantuottajat saavat tervettä, lajikeaitoa ja elinvoimaista siemenperunaa. Yrityksen kasvun yhtenä lähtökohtana on sertifioidun siemenperunan käytön lisääminen Suomessa. Varmistaakseen puhtaan siemenaineiston yrityksen on tehtävä koko ajan töitä eturintamassa viruksia ja kasvitauteja vastaan.

Suomen Siemenperunakeskus otti vuodenvaihteessa uuden roolin, kun se aloitti hollantilaisen Meijer-konsernin jalostamien perunalajikkeiden edustuksen Suomessa. Lajikkeissa on vaihtoehtoja teollisuus-, ruoka ja tarkkelysperunasektoreille. Valikoimaan kuuluvat myös vanhat tutut lajikkeet, joissa on vaihtoehtoja kaikkiin perunan käyttökohteisiin.

”Perunalajikkeillakin on elinkaarensa, niinpä uusia ja hyviä lajikkeita tarvitaan kaiken aikaa”, toimitusjohtaja **Lauri Juola** perustelee SPK:n uutta roolia.

”Meijer-lajikkeista vahvimmassa kasvussa on Melody, joka on hyvä yleisperuna.”

Sateisen kesän vuoksi perunan hehtaarisadot näyttävät jäävän osassa maata 85-90 prosenttiin normaalista. Tässä vaiheessa uudet Meijer-lajikkeet ovat osoittautuneet ilahduttavan kestäviksi.”

Vuonna 2007 Suomessa viljeltiin 1 300 hehtaaria. Tästä SPK:n ja sen sopimusviljelijöiden osuus oli noin kol-

mannes.

”Meillä on kuitenkin selkeä näky siitä, että muutaman vuoden sisällä meidän on tuotettava siemenperunaa merkittävästi enemmän uusien lajikkeiden kasvaville markkinoille. Se tarkoittaa viljelemiseen käytettävän peltoalan kovaa kasvutarvetta”, Lauri Juola arvioi

VIRUSTEN ja kasvitautien nujertamiseksi Siemenperunakeskuksessa tehdään tällä hetkellä kehitystyötä monen suuntaan.

Kuluvana vuonna SPK:n noin 30 sopimusviljelijälle on ollut tarjolla erilaisia koulutus- ja kehittämispäiviä. Jokaiselle tilalle on myös tehty analyysi ja kehittämissuunnitelma.

”Sopimustuotantoalamme on Suomen toiseksi suurin ja haemme kasvua jatkuvasti. Uudet nousevat lajikkeet tarvitsevat lisää kasvualaa. Olemmekin saaneet mukaan paljon uusia viljelijöitä ja varastojia myös High grade -alueen ulkopuolelta. Viljelijöille on nostettava hattua, sillä he ovat sitoutuneet vahvasti

Siemenperuna-alan laatiman siemenperunastrategian 2007-2015 yhtenä tavoitteena on sertifioidun siemenen käyttöasteen nostaminen 50 prosenttiin. ”Tavoitteen toteutuminen olisi merkittävä askel taistelussa viruksia ja kasvitauteja vastaan”, Lauri Juola sanoo.

asiaansa”, Lauri Juola sanoo.

Keskeisen siemenperuna-alan toimijan on tehtävä yhteistyötä ja luotava verkostoja. Tärkeitä kumppaneita ovat valtion laitokset, peruna- ja maatalousalan järjestöt sekä lukuisat peruna-alalla toimivat yritykset. Erityisen tärkeä kumppani on alan tutkimus.

SIEMENPERUNAKESKUS onkin muun muassa mukana professori **Jari Valkosen** vetämässä hankkeessa terveen siemenperunatuotannon tehostamiseksi.

”Hankkeessa on pureuduttu virus-

ongelmiin ja niiden torjuntaan. Hankkeen avulla on ollut mahdollista tutkia kasvukauden aikaista virusaltistumista jo varhaisessa vaiheessa. Vaikea asia on viruksia levittävien kirvojen kuriin saaminen. Testattavana on ollut muun muassa kirvaverkkoja ja uusia torjunta-aineita”, Lauri Juola kertoo.

Oikean ja reaaliaikaisen tiedon välittäminen mahdollisimman nopeasti viljelijöille ja eri tahoille on jatkuva haaste.

”Se tarkoittaa sähköisten tietojärjestelmien kehittämistä ja hyödyntämis-

tä. Olemme muun muassa uudistaneet omia www-sivujamme kahdensuuntaiseen tiedonkulkuun. Näin voimme jatkossa tarvittaessa selvittää seikkaperäisesti jokaisen perunaerän tausta- ja viljelytiedot sekä koko historian.”

SUOMALAISTA peruna-asiantuntemusta arvostetaan maailmalla. Siemenperunakeskuksessa on vierailut asiantuntijoita muun muassa Perun Limassa sijaitsevasta kansainvälisestä perunakeskuksesta.

”CIP on kiinnostunut suomalaisesta siemenperunasta, joka kasvaa täällä puhtaissa ja tautivapaissa oloissa. Olemme menossa mukaan kansainväliseen pilottihankkeeseen. Siihen liittyen olemme muun muassa kehittäneet tuotantotekniikkaamme, jota tarvitaan mikrotaimien ja minimukuloiden tuottamisessa”, Lauri Juola kertoo.

Kansainvälisenä perunan vuotena 2008 ollaan viemässä suomalaista ja pohjoispohjalaista asiantuntemusta myös Tansaniaan.

”Kyse on kehitysavusta ja maailman ruokahuollosta. Tavoitteena on saada työ käyntiin kohdemaassa. Miten voimme näitä kokemuksia täällä hyödyntää, jää nähtäväksi. Voimme kuitenkin olla ylpeitä siitä, että suomalaista osaamista arvostetaan.”

AGRI MARKET
www.agrimarket.fi
KONEKESKUS
puh. 010 768 4920

ARLA INGMAN

PRO Agria Oulu
Menestyksen mahdollisuuksia
Asiantuntijapalveluja ja työvälineitä maaseutuyrityksen kokonaisvaltaiseen hallintaan.
180 vuotta maaseutuneuvontaa Pohjois-Suomessa.
(08) 316 8611 www.proagria.fi/oulu

Maatalousjohtajamme Seppo Seppälä puh. 040 520 6017

Mitä kylvät, sitä korjaat – pankkiasioissakin

Maatila muistuttaa monin tavoin yritystä. Meillä Nordeassa on alueelliset maatalousjohtajat, jotka ottavat kasvavien maatilojen haasteet vastaan. Maatalousjohtaja on maatalon välitön yhteistyökumppani suurissa rahoitushankkeissa ja asiantuntija sukupolvenvaihdoksessa, erikoislainojen haussa ja lainopillisissa kysymyksissä. Ota yhteys konttorimme tai lue lisää www.nordea.fi

Nordea.fi

VILJAVUUS-TUTKIMUKSET
NOPEASTI JA LUOTETTAVASTI!
WWW-SIVUILTAMME:
• **TUTKIMUSLOMAKKEIDEN täyttö ja lähettäminen**
• **tutkimustulokset TULOSPALVELUSTAMME**

Uudistetusta **KARTTATULOESTEESTA** entistä enemmän tietoa pellon ravinnetilasta ja sen kehittymisestä

POSTITUS 5,50 € (+ alv 22%) **MTK:N JÄSENALENNUKSET**
Sopimuspalvelumme osoitekortilla tai asiakaspalautuksena
• Maatalouden tutkimukset - 4 %
• Hivenravinnepaketit (maa) - 8 %
• Metsän neulasanalyysit - 8 %

www.suomenymparistopalvelu.fi

SUOMEN YMPÄRISTÖPALVELU OY
LABORATORIO
Sammonkatu 8, 90570 OULU
P. (08) 514 5600, F. (08) 311 3029
ISO 9001

SERTIFIOITU SFS ORGANISAATIO

...ja uskallat hymyillä...
Yhteistyötarjous!

MTK-Pohjois-Pohjanmaan Liitto ja Hammaslääkäriasema Aaria ovat sopineet yhteistyöstä suun terveydenhoidossa. **Tarjoamme erikoisetuna Teille nyt 25 euron arvosetelin hammashoidon suunnittelukäynnille.**

Seteli on tarkoitettu proteesien käyttäjille, puuttuvien hampaiden korvaamiseen sekä perushammashoidon tarkastukseen ja hoitosuunnitelmaan. Aika varataan joko protetiikan erikoishammaslääkärille tai perushammaslääkärille, puhelin 08 534 8100.

Arvoseteli 25€

Tällä setelillä tarkastus ja hoitosuunnitelma 25 euroa

HAMMASLÄÄKÄRIASEMA AARIA®
Kirkkokatu 27 A 51, 5. krs 90100 OULU | Ma - Pe 7.30 - 20 La 9 - 13
Puh. 08 534 8100 | www.hammas-aaria.fi

Viljavuustutkimus on nyt entistä kannattavampaa MAANÄYTTEISIIN KANNATTAAN PANOSTAA

Kun tuotantokustannukset ovat nousseet, viljavuustutkimusten teettäminen on entistä tärkeämpää. Myös karjanlannan merkitys on kasvanut. "Viljavuustutkimus on oleellinen osa viljelyn kannattavuutta. Vain tutkituttamalla selviää, mitä viljelysmaa tarvitsee", Suomen Ympäristöpalvelun toimitusjohtaja Juha Arola kertoo.

Suomen Ympäristöpalvelu on toiminut uusissa tiloissa Oulun Kaijonharjussa kesäkuun alusta lähtien.

"Tilat ovat entistä tarkoitukseenmukaisemmat, sillä näytteet esikäsitellään omalla osastollaan, jolloin analyysit ja muu toiminta tapahtuu kokonaan puhtaissa tiloissa. Näytteiden tutkimiseen on saatu lisää sekä laatua että tehokkuutta."

Liki 550 neliön tilojen remontoimisen yhteydessä uusittiin ilmastointi ja myös hankittiin laboratorioon uusia laitteita.

"Suomen Ympäristöpalvelu on viljelijän kannalta yhtä lähellä kuin lähin posti, jonne hän maanäytteen jättää. Tutkimustulokset, tilauslomakkeet sekä tie-

toa lannanlevityssuosituksista ja uusiutuneista karttatulosteista löytyy puolestaan helposti kotisivuiltamme", Juha Arola kertoo.

Tutkimustuloksien valmistamisesta viljelijä saa viestin kännykkäänsä tai sähköpostiinsa. Asiakas saa tulokset toki edelleen myös paperiversiona.

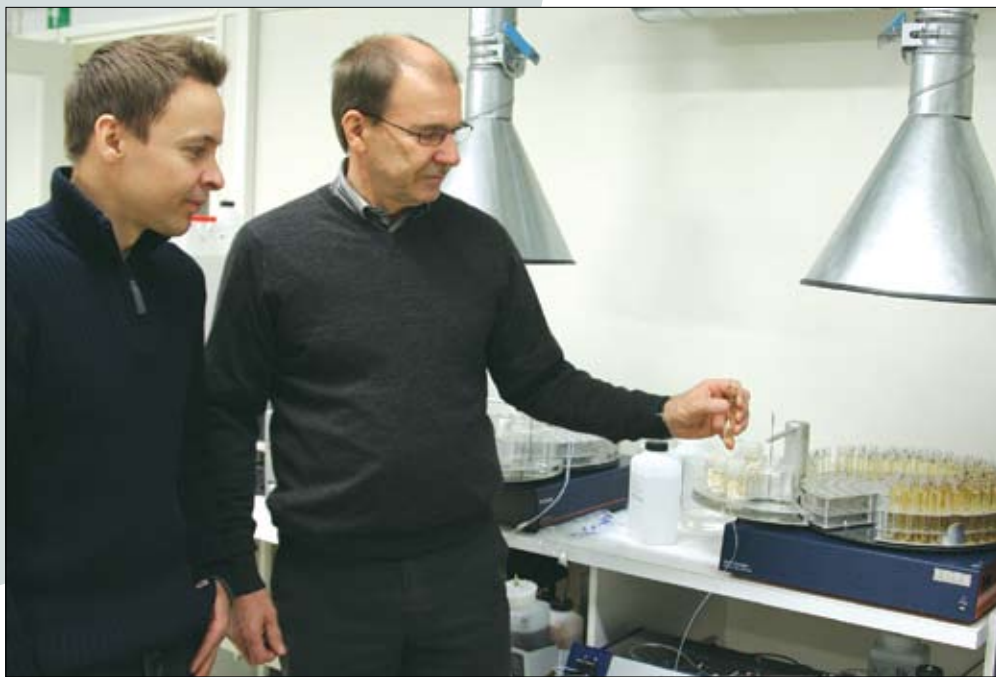
OULUSSA vuodesta 1996 toiminut Suomen Ympäristöpalvelu on yksi viidestä Suomessa toimivasta ja viljavuusnäytteitä tutkivasta laboratoriosta. Sen omistajat ovat muun muassa kahdeksan MTK:n tuottajaliittoa.

Ympäristöpalvelun kymmentä työntekijää työllistävät viljavuustutkimukset sekä lanta- ja komposti-, kasvi ja ympäristöanalyysit. Heidän analysoitavakseen tulee vuoden mittaan runsaat 60 000 erilaista näytettä.

Toiminnan laatua on tehostettu vuosien varrella hakemalla niin laatusertifiointi kuin hyväksyntä FINAS:n akkreditoimaksi testauslaboratorioksi.

"Kuulumme myös MTT Joki-oisten vertailuanalysiryhmään, mikä osaltaan varmistaa itsemme analyysien luotettavuuden", Juha Arola sanoo.

KATTAVAAN viljavuustutkimukseen tarvitaan riittävästi näytteitä.

Laboratoriopäällikkö Ilkka Välimäki (vasemmalla) ja toimitusjohtaja Juha Arola tarkastelevat fosforimittauksen etene- mistä.

"Lohkojen ravinnetila voi vaihdella yllättävän paljon, niinpä näytteitä kannattaa ottaa riittävästi maalajien ja satovaihteluiden mukaan", Juha Arola korostaa.

"Kannattaa tarkkailla myös hivenainetasoja. Niiden merkitys helposti unohtuu, vaikka ne vaikuttavat suoraan sekä sadon määrään että laatuun sekä edis-

tävät karjan terveyttä ja tuotosta."

Hänen mielestään olisi myös toivottavaa, että näytteitä otettaisiin useammin kuin kerran viidessä vuodessa, sillä esimerkiksi kalkituksen jälkeen pellon ravinnetila voi muuttua ratkaisevasti.

Lannoitteiden kallistuminen on lisännyt karjanlannan mer-

kitystä lannoitteena entisestään. Tämän takia kannattaa lannan ravinnearvot tutkituttaa säännöllisesti.

Suomen Ympäristöpalvelu on kehittänyt karjanlannan levityssuosituksen. Se antaa suosituksen viidelle kasville lohkoittain siten, että lohko, jolle mahtuu eniten tonnia/ha tulee ensimmäiseksi.

Laboratorioanalytiikko Sanna-Maija Nivala aloittamassa rikin määritystä ICP-emissiospektrometrillä.

"Tämä edellyttää sitä, että lantatutkimuksen yhteydessä tehdään myös maanäytetutkimukset tai Ympäristöpalvelussa on jo entuudestaan voimassa olevat maanäytteen tutkimustulokset", Juha Arola sanoo.

Lisätiedot: www.suomenymparistopalvelu.fi

RÄÄTÄLÖITYÄ TURVAA henkilöriskien varalle

TIINA RIIPPA

Maatalousyrittäjyys on muuttunut rajusti viime vuosina. Tilakoot ovat suurentuneet, ja elinvoimainen liiketoiminta vaatii investointeja, jolloin myös viljelijän kiireet ja riskit kasvavat.

Laajentavilla ja toimintaansa kehittäville tiloilla riskiturvan tarve on lisääntynyt huomattavasti, sillä esimerkiksi oma tai puolison vakava sairaus voi olla peruuttamaton isku maatalousyrittäjän toiminnan jatkuvuudelle.

Maatalousyrittäjien lakisääteistä sosiaaliturvaa hoitaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela. Perusturva karttuu lakisääteisestä Myel-vakuutuksesta, jonka mukana yrittäjä tulee automaattisesti myös Mata-työtaturmavakuutuksen piiriin.

Lakisääteinen turva kattaa kuitenkin sairauden tai ammatitaidin aiheuttamat hoitokulut ja ansionmenetykset vain osittain.

"Kun lainat ovat isoja, maatilayrittäjien perusturva riskihenkivakuutuspuolella ei tahdo riittää. Tapiolan valikoimissa on jo nyt olemassa viljelijöille, metsänomistajille ja maaseutuyrittäjille niin sanottu laajennettu henkilövakuutus lakisääteisen sosiaaliturvan täydentämiseksi. Asiakkailta on kuitenkin tullut toiveita kattavammasta turvasta, joka huomioisi paremmin maa-

tilayrittäjän riskiturvan", sanoo markkinointipäällikkö Markku Pelto-Arvo Tapiola-ryhmän Pohjois-Suomen alueelta.

YHTEISTYÖTÄ pitkään tehneet Tapiola ja MTK ovatkin ryhtyneet kehittämään aiempaa kattavampaa henkilövakuutusta, joka vastaisi nimenomaan maatalousyrittäjän tarpeisiin. Kohderyhmänä ovat erityisesti alle 45-vuotiaat maanviljelijät.

"Tilakoot ovat kasvaneet ja lainat suurentuneet. Aktiivivaiheessa olevilla ja esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä tiloilla on tarvetta toiminnan turvaamiseen. Myös tulevaisuus ja eläkepäiville siirtyminen ovat maatilayrittäjälle muutoksia, joihin moni haluaa varautua vakuutuksella", Markku Pelto-Arvo sanoo.

Uuden henkilövakuutuspaketin on määrä valmistua vuoden 2009 alussa. Sen yksityiskoh-

tia hiotaan parhaillaan, mutta lopputuloksessa pyritään yhdistämään henkilö- ja henkivakuutukset asiakkaan kannalta järkeväksi pakettiin. Mukaan tulee kuolemanvaraturva, tapaturmavakuutus ja sairauskuluvakuutus.

"Tapiola ja MTK ovat perinteisiä yhteistyökumppaneita. Sitä kautta saamme myös jatkuvasti ajantasaista tietoa maatalousyrittäjien tarpeista", Markku Pelto-Arvo sanoo.

"Uuden henkilövakuutuksen tarkoitus on luoda maatalousyrittäjälle aiempaa käytännöllisempi mahdollisuus hankkia lisäturvaa lakisääteisen eläketurvan ja tapaturmavakuutuksen lisäksi. Mietimme, miten henkilövakuutus olisi helpompatajuisempi, helpompi hankkia ja hoitaa."

Tiina Riippa työskentelee Tapiolan tiedotuspalveluissa.

RUUKKI
more with metals

Nyt pelto puhuu:
Hyvin hoidettu maa tuottaa huippusatoa.

Kalkitse säännöllisesti Ruukin maanparannusaineilla, niin tehostat lannoitusta ja saat pellon kaikki ravinteet käyttöön. Maanparannusaineiden kalsium-arvo on jopa korkeampi kuin perinteisellä kalkilla ja tehdashintakin on edullisempi. Ruukin maanparannusaineet löydät lähimmältä maatalouskauppihaltasi sekä alan erikoisliikkeistä.

Lisätietoja www.ruukki.com/maatalous

Arviointikeskus
www.arviointikeskus.fi

Auktorisoidut kiinteistöarvioijat
Ympäristöoikeuteen erikoistuneet lakimiehet
Tie- ja lunastuskorvausarvioinnit

HELSINKI 020 7411 050 OULU 020 7411 064
SEINAJOKI 020 7411 066 TURKU 020 7411 068 KOUVOLA 020 7411 062

MTK-YHDISTYSTEN SYYSKOKOUKSET 2008

Utajärvi	ti 28.10. klo 10.00, Merilän Kartano	TL, ST
Muhos	ti 28.10. klo 10.00, Merilän Kartano	TL, ST
Rantsila	ti 28.10. klo 19.00, Rantsilan Raikkaan kahvio	TL
Taivalkoski	ke 29.10. klo 10.00, Hotelli Herkko	TL
Iinseutu	ke 29.10. klo 19.00, Museokahvila Huilinki	TL
Kärsämäki	ke 29.10. klo 10.00, Frosteruksen koulu	ST
Haapavesi	to 30.10. klo 11.00, Nora-Instituutti (ruoka 10.30)	ST
Piippola	to 30.10. klo 19.00, Kunnantalo, valtuustosali	ST
Pyhäntä	pe 31.10. klo 10.00, Kunnantalon auditorio	ST
Raahenseutu	ma 3.11. klo 10.00, Raahen Hovi	TL
Haapajärvi	ma 3.11. klo 19.00, HAI	TL
Pulkkila	ma 3.11. klo 10.00, Kunnantoimisto	ST
Merijärvi	ti 4.11. klo 19.00, Kilpukka	ST
Pyhäjärvi	ti 4.11. klo 10.00, Pitokartano Verkkoaranta (kahvi 9.30)	TL
Vihanti	ti 4.11. klo 19.00, Osuuspankin kerhuhuone	TL
Hailuoto	ke 5.11. klo 10.00, Osuuspankin kokoustila	ST
Ylikiminki	ke 5.11. klo 19.00, Mammutihirsi, Ouluntie 972	ST
Kiiminki	ke 5.11. klo 19.00, Mammutihirsi, Ouluntie 972	ST
Ala-Temmes	ke 5.11. klo 19.00, Hannuksen Piilopirtti	TL
Temmes	ke 5.11. klo 19.00, Hannuksen Piilopirtti	TL
Liminka	ke 5.11. klo 19.00, Hannuksen Piilopirtti	TL
Tyrnävä	ke 5.11. klo 19.00, Hannuksen Piilopirtti	TL
Ruukki	to 6.11. klo 10.00, Törmälän Matkailumaatila	TL
Siikajoki	to 6.11. klo 10.00, Törmälän Matkailumaatila	TL
Lumijoki	to 6.11. klo 19.00, Lumijoen Nuorisoseura	TL
Vaala	to 6.11. klo 10.00, Ruununtörmä, Säräisniemi	MK
Oulunseutu	ma 10.11. klo 19.00, Kempeleen valtuustosali	TL
Nivala	ma 10.11. klo 19.00, Sapuska	ST
Pyhäjoki	ma 10.11. klo 10.00, Seurakuntatalo	ST
Pudasjärvi	ti 11.11. klo 10.00, Seurakuntatalo	ST
Haukipudas	ti 11.11. klo 19.00, Jatulin kokoushuone	ST
Kestilä	ke 12.11. klo 10.00, Kunnantalo, valtuustosali	ST
Kuusamo	to 13.11. klo 10.00, Osuuspankin kokoushuone	ST
Oulainen	ke 19.11. klo 19.00, Törmänhovi	ST

Lyhenteet: mukana kokouksessa

TL = Timo Lehtiniemi, ST = Sirpa Törmikoski, MK = Markku Karjalainen

Tilaisuuksien ohjelmassa syyskokousasiat:

- toimintasuunnitelma, talousarvio, jäsenmaksut, henkilövalinnat
- Utajärvi: puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta vuodelle 2009

Maatalouspolitiikan ajankohtaistarkastus, Liiton edustaja

Mahdolliset muut puheenvuorot

Keskustelu

Mahdollinen kuntokurssiarvonta

Kahvitarjoilu

Jokilaaksojen Tarkkailuyhdistys palkitsee kokouksissa yli 40 vuotta maitotilaneuvonnassa mukana olleita tiloja.

SUKUPOLVENVAIHDOSTILOJEN AJANKOHTAISPÄIVÄ

19.11.2008 klo 10.00-15.00 Rokuan kuntokeskuksessa

Tilaisuus on tarkoitettu viimevuosina sukupolvenvaihdoksen tehneille tiloille. Päivien teemana on maatalon riskien hallinta, vakuutusurva, työterveys sekä omasta hyvinvoinnista huolehtiminen.

Ennakoilmoittautumiset Sirpa Törmikoski, puh. 044 3392 319 tai Mirja Heikkinen, puh. 020 413 3500.

TYÖTERVEYSHUOLLON AJANKOHTAISPÄIVÄ

3.12.2008 klo 10.00-15.00 Siikajoella Ruukin Maaseutuopistolla

4.12.2008 klo 10.00-15.00 Haapavedellä Nora Instituutissa

Mahdollisuus veren sokeripitoisuuden mittaamiseen, osallistujien kesken arvotaan kylpyläviikonloppu, ei ennakoilmoittautumista.

MTK-POHJOIS-POHJANMAAN SYYSKOKOUS

9.12.2008 klo 10.30-16.00 Oulunsalossa, Oulunsalotalolla.

Kokousta ennen ruokailu klo 9.30-10.30.

VAHVAA KUMPPANUUTTA

Itikka ja Lihakunta tarjoavat jäsenilleen vahvaa kumppanuutta. Osuuspääoman korko on 20 %. Nettovarallisuusarvo on 7-kertainen osuuden nimellisarvoon verrattuna, mikä on jäsentilaillemme merkittävä verotuksellinen etu.

Kun tähän yhdistetään kotimaisuuteen vihkiytynyt ketju Atria, A-Tuottajat ja A-Rehu, jäsenemme voivat tältä osin huoletta keskittyä tilansa kehittämiseen. Lihantuotannossa vahvempaa kumppania on vaikea löytää.

Jäsenemme ovat myös tiedostaneet kumppanuuden arvon: Itikan osuuspääoma on 5 vuodessa kasvanut 300 % ja Lihakunnan 200 %.

Kysy kumppanuudesta: AtriaNauta & AtriaSika, puh. 020 472 7111, A-Rehu Oy, puh. 020 472 7700.

Itikka ja Lihakunta
- tuottajan kumppanina vuodesta 1903.

Tulevaisuus voi tuoda
kaikenlaista mukavaa.

Mutta ei välttämättä
riittävän suurista eläkettä.

Eläkkeesi sitten joskus ei ehkä ole ihan niin suuri kuin kuvittelet. Tule Tapiolaan ja aloita eläkesäästäminen. Pienelläkin kuukausittaisella summalla parannat oloasi tulevaisuudessa merkittävästi.

Avaa tapiola.fi, soita 01019 5100 ma-pe 8-20 tai poikkea toimistossamme.

Oulu: Kirkkokatu 9
Raahe: Sovionkatu 10
Muhos: Valtatie 11
Pudasjärvi: Toritie 1
Kuusamo: Kitkantie 3

TAPIOLA

Kiität itseäsi myöhemmin.

OMA TYÖELÄKEOTE

kannattaa lukea kuin veroehdotus

Kuluvan syksyn aikana jokainen MYEL-vakuutettu maatalousyrittäjä saa ensimmäistä kertaa työeläkeotteen. Se on vuoden tärkeimpiä posteja ja lähetetään tästä eteenpäin vuosittain.

Työeläkeote kertoo, paljonko työeläkettä on kertynyt yksityisen alan työsuhteista sekä yrittäjyys- ja maatalousyrittäjyysjaksoista. 50 vuotta täyttäneille kerrotaan myös, paljonko vanhuuseläkettä on odotettavissa, jos jatkaa työskentelyä nykyisellä palkalla tai yrittäjätulolla 63-, 65- tai 68-vuotiaaksi.

Työeläkeote on kuin veroehdotus. Jokaisen velvollisuus on tarkistaa oma työeläkeotteensa huolella. Jos otteessa on virheitä tai siitä puuttuu yksityissektorin työsuhteita, puutteet pitää ilmoittaa itse Melaan.

Julkisella sektorilla (valtio, kunnat, seurakunnat) tehdyt työsuhteet eivät vielä tänä vuonna näy työeläkeotteessa.

Työeläke maksetaan aikanaan vain työeläkeotteelle kirjattujen työsuhteiden ja yrittäjyysjaksojen perusteella. Kirjeen mukana tulee selkeä ohje siitä, miten

työeläkeote tarkistetaan.

Työeläkeotteen tunnistaa kuoressa olevasta sinivalkoisesta merkistä.

MYEL-TYÖTULO on tärkeää pitää todellisuutta vastaavalla tasolla. Sen perusteella lasketaan eläke-etuusien lisäksi äitiys- ja vanhempainrahat sekä tapaturma- ja sairauspäivärahat.

Myös maatilan muun yritystoiminnan tulot kannattaa ottaa huomioon oikeaa MYEL-työtulon tasoa valittaessa.

Yrittäjätoiminnan alusta lähtien oikein mitoitettu työtulo takaa ansiotason mukaisen eläkkeen. Vasta viimeisten työvuosien aikana tehdyt työtulon korotukset eivät ehdi juurikaan vaikuttaa eläkkeen määrään.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutus tarjoaa vakuutusnottajalle paljon enemmän kuin pelkän eläkkeen. MYEL-järjestelmän kautta maksetaan myös työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet. MYEL on siis kattavampi kuin vapaaehtoiset eläkevakuutukset.

OMAA ELÄKEKARTTUMAA erilaisilla MYEL-työtulon tasoilla voi laskea Melan sähköisissä asiointipalveluissa osoitteessa www.mela.fi/asiointipalvelut.

Asiointipalveluissa voi myös tehdä MYEL-työtulon muutos-

MARKKU PULKKINEN

hakemuksen ja katsoa työeläkeotteen sähköisessä muodossa. Palveluihin kirjautumiseen tarvitaan verkkopankkitunnukset. Omia kokeilulaskelmia voi tehdä myös Melan internetsivuilla osoitteessa www.mela.fi > Vakuutusurva > Laskurit.

VANHUUSELÄKKEELLE voi nykyään jäädä joustavasti 63–68-vuotiaana. Jokainen valitsee itselleen sopivan eläkkeellesiirtymisiän. Kun jatkaa työssä 63 ikävuo- den jälkeen, eläkekarttuma nousee huomattavasti. 63–68-vuotiaana vanhuuseläkettä karttuu 4,5 prosenttia vuotuisesta MYEL-työtulosta.

Alle 53-vuotiaana eläkekarttuma on 1,5 prosenttia MYEL-työtulosta ja 53–63-vuotiaana 1,9 prosenttia MYEL-työtulosta.

Markku Pulkkinen on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen viestintäpäällikkö.

Lisätiedot: Melan asiakaspalvelu ja asiamiehet auttavat kaikissa Mela-turvaan liittyvissä asioissa. Asiakaspalvelun numero on 020 630 0650 ja asiamiehet tavoittaa numerosta 020 630 0500. Asiamiesten yhteystiedot löytyvät myös osoitteesta www.mela.fi.

Lakiasioiden ERITYISOSAAMISTA

Oululainen asianajotoimisto Regelin&Siponen Oy on MTK-Pohjois-Pohjanmaan sopimuskumppani, joka hoitaa viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien lakiasioita. MTK:n jäsenien käytettävissä ovat yrityksen kaikki palvelut, joista kysytyimpiä ovat olleet sukupolvenvaihdokseen, jäämistöihin sekä kiinteistöihin ja riita-asioihin liittyvät palvelut.

Aiempi MTK:n sopimustoimisto Hyytinen&Tahkola yhdistyi Regelin&Siposen kanssa alkuvuodesta. Uusi yritys jatkaa MTK:n sopimuskumppanina.

”Olemme nyt suurin pohjoissuomalainen asianajotoimisto, jossa työskentelee kahdeksan juristia”, asianajaja **Eero Hyytinen** kertoo.

Kahden toimiston voimavarojen yhdistämisellä haettiin voimaa entistä suurempien asiakkaiden palveluun ja laajempien asiakokonaisuuksien hallintaan.

”Toimistomme asianajajilla ja lakimiehillä on vankka kokemus muun muassa yrityksen sukupolvenvaihdoksista ja yritysjärjestelyistä, verotukseen liittyvistä kysymyksistä, yrityksen sopimusasioista ja sopimusriskien hallinnasta, lahjoituksista, perimyks-

seen liittyvistä lakiasioista ja oikeudenkäynneistä”, Eero Hyytinen lisää.

Regelin&Siposen asianajajista erityisen tuttu viljelijöille on **Matti Kiuru**, joka muistetaan lakiasiantuntijana muun muassa ProAgria Oulun sukupolvenvaihdoksia edistäneistä hankkeista.

Tällä hetkellä Regelin&Siponen on mukana asiantuntijana Ouluseutu Yrityspalvelujen Muutosvoimaa-hankkeessa. Sen tarkoituksena on tukea muutosvaiheessa olevia yrityksiä räätälöidyillä asiantuntijapalveluilla ja koulutuksella.

MAATALOUS on yhä yritysmäisempää ja rakennushankkeet suuria. Sopimus-

asioilla on entistä suurempi merkitys.

”Muuttuva toimintaympäristö on ollut haaste, mutta se on myös madaltanut viljelijöiden kynnystä kääntyä lakiasioissa tai rakentamiseen liittyvissä ongelmissa asiantuntijoiden puoleen”, Eero Hyytinen sanoo.

Matti Kiuru tähdentää, että viljelijöiden kannattaa olla valveilla ja ottaa mieluummin asioista selvää etukäteen kuin selvittää riitoja jälkepäin.

”Vaikka asiantuntijapalvelulla on hintansa, sen avulla saa minimoitua riskit ja hanke pysyy asetetuissa raameissa.”

Asianajotoimisto Regelin&Siponen Oy, Hallituskatu 21, 90100 Oulu, puh. (08) 883 3400.

”Palvelumme perustuvat asiakkaiden yritystoiminnan ymmärtämiseen ja ne räätälöidään aina tarpeiden mukaisesti”, Matti Kiuru (vasemmalla) ja Eero Hyytinen sanovat. Tavoitteena on kehittää lähitulevaisuudessa erityisesti maatalousyrittäjien sopimuspalveluja.

Työeläkeote 2008
PENSIONSUTDRAG

VALTRA
Power Partner

KAKSI VAIHTOEHTOA – YKSI HINTA

59.700€

RAJU TARJOUS

VALTRA N117H ADVANCE

VALTRA N117H HITECH + VALTRA 45 ETUKUUSMAAN

KUMMAN SINÄ VALITSET?

Kyse ille!

Lähimmän Valtra-myyjän yhteystiedot saat numerosta 020 45 501 tai www.valtra.fi

Valtra on Euroopan johtava maatalouskonevalmistaja.

TIETOKONEET JA OHEISLAITTEET ajan tasalle MTK:n jäsenhintaan!

Oululainen Systema tarjoaa MTK-Pohjois-Pohjanmaan jäsenille helpon ja vaivattoman tilaisuuden päivittää maatilan tai maaseutuyrityksen tietotekniikkalaitteet ajan tasalle. Tarjolla on pöytäkoneita, näyttöjä ja kannettavia oheislaitteita. Niiden asennukseen ja käyttöön ottoon on lisäksi räätälöity selkeitä ja kiinteästi hinnoiteltuja palvelupaketteja.

Maatilat ovat olleet edelläkävijöitä tietotekniikan soveltamisessa käytäntöön. Tilojen tuotannon ja toiminnan ohjaus perustuu yhä enemmän automaation ja tietotekniikan käyttöön. Eri- laisten verkkopalveluiden osuus viljelijän arkipäivässä kasvaa nopeasti.

”Maatilyrityksille räätälöi-

”Tarjolla on hyvä tilaisuus päivittää maatilan tietotekniset laitteet ajan tasalle”, Juha Suorsa sanoo.

tyjen ammattiohjelmien avulla viljelijät muun muassa suunnittelevat ja seuraavat viljelyä, kotieläintuotantoa, talousasioita, kirjanpitoa ja verotusta. Nettiä ja sähköpostia käytetään paljon”, MTK-Pohjois-Pohjanmaan toiminnanjohtaja **Timo Lehtiniemi** sanoo.

Kun samaan aikaan myös EU-tukihakua ollaan siirtämäs-

sä nettiin ja alan yritykset tarjoavat viljelijöille yhä enemmän sähköisiä palveluja, hän pitää tärkeänä, että maatilojen ja maaseutuyritysten tietotekniikkalaitteet ovat ajan tasalla ja käyttökunnossa.

Tähän tarpeeseen MTK-Pohjois-Pohjanmaa vastaa Oulun Systeman kanssa aloitetulla yhteistyöllä.

JÄSENTARJOUKSENA marraskuun loppuun saakka olevat Acerin laitteet ovat Oulun Systeman kanssa juuri MTK:n pohjoispohjalaisille jäsenille neuvoteltuja yritys-kokoonpanoja.

”Ne on tarkoitettu työvälineiksi, joihin on helposti asennettavissa myös viljelijöiden omaa elinkeinoa tukevia ohjelmia”, toimitusjohtaja **Juha Suorsa** sanoo.

Hän pitää tarjoukseen sisältyvien palvelupakettien hyötyä siitä, että asiakas tietää, mistä maksaa halutessaan tietokoneen, oheislaitteen tai ohjelmiston asennuksen.

Samalla hän saa uudet laitteet vaivattomasti käyttöönsä ja voi keskittyä varsinaiseen työhönsä.

Juha Suorsa pitää tietotaitoon panostamista yrityksensä menestyksen avainasiana.

”Asiakasta ei jätetä missään tilanteessa yksin kysymysten ja mahdollisten ongelmien kanssa. Kyse voi olla esimerkiksi tuotannonohjauksesta, jonka on toimittava koko ajan. Tämä asettaa sekä tekniselle että myyntihen-

kilöstölle kovat vaatimukset.”

OULUN Systema on ratkonut yritysten tieto- ja toimistotekniikan haasteita vuodesta 1931 lähtien. Kirjoituslaitteista ja muista toimistolaitteista on tullut kokonaisvaltaiseen asiakkaan tietojärjestelmien hallintaan.

”Lähdemme kuitenkin aina liikkeelle asiakkaan tilanteesta. Tarpeet voivat vaihdella yksittäisistä laitteista ja ohjelmistoista koko IT-infran ylläpitoon avaimet käteen -periaatteella”, Juha Suorsa sanoo.

Oulun Systeman yritysmyyntin rinnalla toimiva Systema Superstore on Pohjois-Suomen suurin IT-kauppa, joka palvelee pääsääntöisesti kuluttajia ja pieniä yrityksiä.

SuperStoressa esillä ovat alan ykköslaitteet ja -ohjelmistot, joihin voi tutustua demoympäristössä.

Suomalainen metsäteollisuus SUURESSA MURROKSESSA

Suomalainen metsäteollisuus on suuressa murroksessa. Heikko dollarikurssi ja epäonnistuneet yrityskaupat USA:ssa ja Euroopassa painavat yhtiöiden tuloksia. Tilannetta pahentavat vielä Venäjän kohoavat puutullit, jotka uhkaavat Itä- ja Kaakkois-Suomen tuontipuusta riippuvaista massateollisuutta.

Kolmen suurimman metsäteollisuusyrityksen UPM:n, Stora Enson ja M-real'n alkuvuoden tulokset olivat heikkoja. Ovatko vaikeudet niin vakavia kuin julkisuudessa esitetään? Loppupuuko Venäjän puun tuonti? Miten suomalainen metsäteollisuus reagoi vaikeaan tilanteeseen? Miten se vaikuttaa puun kysyntään?

Näitä kysymyksiä joudutaan seuraamaan lähikuukaudet. Vastuu tehtaiden puuhuollon rakentamisesta tuontipuun varaan on kuitenkin teollisuudella itsellään. Metsänomistajien tulevaisuus huolettuu, koska laitosten sulkeminen vaikuttaa aina myös yksityisen puun kysyntään.

Alueellemme vaikuttavia päätöksiä ovat olleet Kemijärven selutetaan ja nyt viimeksi UPM:n Kajaanin paperitehtaan alasajo. Ne vaikuttavat todella paljon aluetaloudellisesti ja vaikutukset puun hintaan nähdään myöhemmin.

On syytä muistaa, että Suomessa on viiden viimeisen vuoden aikana ajettu alas puunkäytökapasiteettia 12,5 miljoonan kuution verran, mutta teollisuuden puun käyttöön sillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta. Tämä tarkoittaa sitä, että käyttöön jääneistä koneistosta on otettu irti kaikki mahdollinen.

VIENTIMARKKINOILLA sellun kysyntä on vahvaa, mutta kolmen suurimman metsäyhtiöme päätuotteiden, paperin ja kartongin markkinoilta ei ole odotettavissa nopeaa apua tilanteeseen. Sahateollisuudessa on koettu voimakas suhdannenousu ja sitä seurannut lasku. Rakennusteollisuuden näkyvien perusteella sahatavaran kysyn-

nässä ei Euroopassa odoteta tapahtuvan merkittävää muutosta. Vuoden 2007 loppupuolella alkanut vientihinnan lasku Ruotsista ja Suomesta on edelleen jatkunut alkuvuonna. Suomen ja Ruotsin yhteenlaskettujen sahatavara- rasteiden arvioidaan edelleen olevan korkeat, vaikka ovatkin hieman supistuneet.

Maan hallitus on ottanut metsäteollisuuden tilanteen vakavasti. Tästä kertoo hallituksen metsäveropäätös. Ratkaisu puolittaa puunmyyntitulojen verotuksen 1.4.2008-31.12.2009 niistä rahoista, jotka saadaan vuoden 2010 loppuun mennessä ja keventää neljänneksellä vuoden 2010 verotusta niiden maksujen osalta jotka saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä. Se on järeän luokan toimenpiteiden puuhuollon turvaamiseksi ja työpaikkojen säilyttämiseksi.

VERORATKAISU käynnisti vastusti sujuneen puukaupan elokuun puolivälissä. Elokuun puukauppaa vauhditti ensiharvennusten verovapausedun rajaaminen elokuun loppuun mennessä tehdyille kaupoille ja kysynnän painopiste on edelleen kuitupuulla. Ensiharvennukset pääsevät jatkossa 50 prosentin verohuojennusedun piiriin. Lisäksi suurimmassa osassa ensiharvennuksia on nuoren metsän kunnostuksen hehtaarituki 100 prosenttia veroetua parempi.

Sulan maan aikana korjattavista leimikoista käydään kovaa kilpailua, mutta talveimikoiden kysyntää häiritsee viime talvelta korjaamatta jääneiden talviharvennusten runsaus. Kuitukauppassakin kannattaa pitää tiivistä yhteyttä metsänhoitoyhdistyksen. Sen korjuupalvelulla korjataan kasvava osa Pohjanmaan harvennushakkuista ja yhtiöiden ostomahdollisuudet vaihtelevat pitäjittäin.

Tukkipuusta on alkuvuoden vallinnut selkeä ylitarjontatilanne. Tukkipuun heikko menekki on yhtenä syynä alkuvuoden huonosti sujuneeseen puukauppaan. Pohjanmaan paikalliset PRT, Hasa-Yhtymä ja Ruukki Groupiin kuuluva Junnikkalan Saha ovat vuoden sisällä toteuttaneet merkittävät investoinnit

PEKKA SAIKKONEN

tuotannon tehostamiseksi ja lisäämiseksi. Tukin kysyntä onkin syysä kohti elpymässä.

Puukaupassa on koettu vahva suhdannekierto. Tukkipuunhinta oli parhaimmillaan jokseenkin vuosi sitten. Hintataso oli tuolloin 30 euroa korkeampi kuin pinta-alaverotuksen viimeisen vuoden 2005 hintataso. 15 euron pudotuksen jälkeen hintataso on asettunut näiden ääripäiden puoliväliin.

PUUKAUPPAAN ovat aina kuuluneet harvakseen toistuvat yllättävät ja jyrkät suhdannevaihtelut. Kokemus on opettanut, että korkeimmat hintahuiput huomataan vasta, kun ne ovat jo ohi, eikä menneitä hintahuippuja voi jäädä odottelemaan loputtomiin. Voi olla, että joudumme totuttelemaan näihin tukinhintoihin jonkin aikaa.

Puukaupassa hinta ja kauppaehdot ovat veroja tärkeämpiä tekijöitä. Paineet hintojen alentamiseen ovat kovat sekä tukki- että kuitupuulla. Toistaiseksi hintataso on kuitenkin säilynyt vakaana.

Sanotaan, ettei historia toista itseään. Tiettyjä lainalaisuuksia kuitenkin on. Tukkipuun hintahuippu on yleensä seurannut vuoden sisällä kuitupuun hintahuippu. Havukuitupuun osalta tämän kesän kaupoissa on saavutettu tämän suhdannekierron toistaiseksi korkein hintataso. Kuitupuun hinta sekä pystyyntä että hankintana on kirjattava kuluvan vuoden harvoihin positiivisiin tekijöihin. Harvennuksille ja kuitupuukaupalle on hyvät edellytykset. Jos tilalta löytyy sopivia harvennuskohteita, kannattaa puukauppa panna vireille.

Jos ja kun Venäjän korotetut tuontitullit astuvat voimaan ensi vuoden alussa, katseet kääntyvät kotimaisen puun saatavuuteen. Siihen on koko metsäsektorin on panostettava täysillä. Met-sämme antavat mahdollisuuden selvittää tulevista haasteista. Kyse on työvoiman, tarjonnan ja kysynnän riittävydestä.

Pekka Saikkonen toimii kehittämisspäällikkönä Metsänomistajien Liiton Pohjois-Suomen alueella.

Tekemisen meininkiä metsässä. Metsäliiton alueurakoitsija Metsäkone Pirisen hakkuukoneelle on töitä riittänyt. Harvennusemissä kuljettajalta vaaditaan erityistä ammattitaitoa, jotta parhaat puut jäävät kasvamaan tukkikokoon.

SAMI KARPPINEN

Verohuojennukset vauhdittavat SYKSYN PUUKAUPPAA

Syksyn ykkösaihe puukaupparintamalla ovat olleet valtion esittämät verohuojennukset. Hallitus on esittänyt myyntiveron puolittamista määrääjäksi. Ratkaisun vaikutukset ovatkin näkyneet nopeasti kasvaneina puun myyntimäärinä.

Asian vahvistaa myös Metsäliiton Ylivieskan hankintapiirin piiripäällikkö **Heikki Parpala**.

”Puukaupan lähtökohdat ovat erinomaiset. Kuitupuun hinta on edelleen korkea ja verohuojennukset parantavat tilannetta entisestään. Kuitupuukokaisen puun myyntiarvoa nostavat myös käytössämme olevat pikkutukkiartikkelit.”

Heikki Parpala mukaan kuitupuiden toimitusmää-

rät pysyvät korkeina, joten osto- ja myyntimahdollisuuksia riittää. Tilanne sopii Pohjois-Pohjanmaalle hyvin, sillä maakunnan metsissä on erityisen paljon hoitohakkuumahdollisuuksia.

”Harvennuskohteiden ohella kannattaa tarkistaa myös varttuneiden hieskoivuvaltaisten metsäkuvioiden tilanne. Niiden tuotto on usein hiipunut, joten nyt kun koivukuitupuun menekki on hyvä, voi olla sopiva aika hyödyntää veroetua ja uudistaa koivikkoja.”

Myös tukkipuun määrätarpeet pysyvät totutun korkeina, vaikkakin sahatavaran markkinatilanne on heikentynyt merkittävästi viime vuoden huippusuhdanteesta.

”Tukkiä tarvitaan sahoille syksyn aikana paljon. Tukin hinta on palannut normaalsiksi viime vuoden piikin jälkeen. Verohuojennuksen ansiosta tukkileimikollakin voi tehdä hyvän tilin.”

Heikki Parpala tietää, että keleillä on puunkorjuussa rat-

kaisevassa rooli. Metsäpuolella tulevaa talvea odotetaan toiveikkain mielin.

Kaksi peräkkäistä leutoa talvea ovat vaikeuttaneet pehmeiden maiden puunkorjuuta.

TALVIKOHTEDEN ostomahdollisuudet ovat rajalliset, sillä vanhoja leimikoita on vielä korjaamatta. Talvikorjuuta vaativien kohteiden lopullinen ostomahdollisuus selviää vasta sitten, kun kelien edistyminen on tiedossa.

”Itse tekemällä puun saa kyllä kaupaksi talvikohteistakin, sillä hankintapuun kysyntä jatkuu hyvänä. Toiveissa on siis vanhan ajan kunnon talvi, jolloin pakkaset alkoivat marraskuulta ja kestivät pääsiäiseen saakka”, Heikki Parpala sanoo.

Sami Karppinen työskentelee ostoesimiehenä Metsäliitto Osuuskunnan Ylivieskan piirissä.

Pohjois-Pohjanmaa MTK

MTK-Pohjois-Pohjanmaa
Rautatienkatu 16 C 22,
90100 Oulu, 020 413 3500

toiminnanjohtaja
Timo Lehtiniemi
020 413 3501, 040 546 4852
timo.lehtiniemi@mtk.fi

järjestöagrologi
Sirpa Törmikoski
020 413 3503, 044 339 2319
sirpa.tormikoski@mtk.fi

toimistos sihteeri
Mirja Heikkinen
020 413 3502
mirja.heikkinen@mtk.fi

www.mtk.fi/liitot/
pohjoispohjanmaa

HYÖDYNNÄ MÄÄRÄAIKAINEN PUUKAUPAN VEROHUJENNUS!

ANNA METSÄLLESI KASVUTILAA.

Harvennus antaa metsällesi valoa ja tilaa - metsäsi kiittää vahvalla kasvulla. Nyt on puukaupan aika. Lisätietoja sekä yhteyden paikallisiin puukaupan ammattilaisiimme saat soittamalla numeroon 010 7770 tai osoitteesta www.pidahuoltametsasta.fi.

PIDÄ HUOLTA METSÄSTÄ, SE PITÄÄ SINUSTA.

 Metsäliitto
SUOMALAISSA KÄSISSÄ

Hyvinvointia metsällesi

Kaikki metsät tarvitsevat joskus hoitoa. Taimikonhoidolla ja harvennushakkuilla ohjaat kasvun metsän parhaisiin puihin sekä ylläpidät puuston terveydentilaa. Ajallaan tehty taimikonhoito ja harvennushakkuut lisäävät metsän kokonaistuottoa. Kaikki työkohteesi löydät metsäsuunnitelmastasi.

Ota metsäsuunnitelma käyttöön - kysy lisää p. 020 772 7016

 metsäkeskus
pohjois-pohjanmaa

www.metsakeskus.fi/pp

JÄSENTARJOUS!

**VAIN MTK:N
JÄSENILLE**

Acer Aspire M1641 P7P Premium -pöytäkone

Intel Pentium E2200 Dual Core 2,2GHz 1MB ■ kiintolevy 320 GB Sata ■ keskusmuisti 3 GB ■ DVD/RW – asema ■ näytönohjain ATI Radeon HD 3450 (256 MB max. 1.528 MB) DVI,VGA,SVHS ■ käyttöjärjestelmä MS Vista Home Premium ■ näppäimistö ja hiiri ■ **takuu 36 kuukautta**

503€

Acer Aspire M5201 Jubileum -pöytäkone

AMD Phenom 9150e X4 ■ kiintolevy 640 GB Sata ■ keskusmuisti 4 GB ■ BluRay (lukeva)/DVD-RW – asema ■ näytönohjain ATI Radeon HD 3650 (512 MB max. 1.919 MB) DVI,VGA, HDMI,SVHS ■ käyttöjärjestelmä MS Vista Home Premium ■ uusi multimedia näppäimistö ja hiiri ■ **takuu 36 kuukautta**

884€

Acer Extensa 5230 –kannettava tietokone

Näyttö 15,4" WXGA CBrite ■ Intel Celeron T 1600 Dual Core ■ kiintolevy 160 MB ■ keskusmuisti 2 GB ■ näytönohjain Intel Graphics Media Accelerator X4500 ■ DVD/RW – asema ■ 6 kenno akut ■ webbikamera 0,3 DV CEye ■ käyttöjärjestelmä MS Vista Home Premium ■ **takuu 36 kuukautta**

640€

Acer Aspire 7730Z -viihdekannettava

Näyttö 17" WXGA+ CBrite ■ Intel Pentium Dual Core T3200 ■ keskusmuisti 3 GB ■ kiintolevy 250 GB ■ integroitu näytönohjain ■ DVD/RW – asema 8x ■ 6 kenno akut ■ webbikamera 0,3 DV CEye ■ käyttöjärjestelmä MS Vista Home Premium ■ **takuu 36 kuukautta**

754€

Acer X223W 22" LCD Wide näyttö

Haku aika 5 ms ■ 2.500:1 ■ DVI/HDCP ■ **takuu 36 kuukautta**

182€

Acer X243W 24" LCD Wide näyttö

Haku aika 5 ms ■ 3.000:1 DVI/HDCP ■ **takuu 36 kuukautta**

292€

Huippuedulliset asennus- ja käyttöönottopalvelut

TIETOKONEEN ASENNUS 55,00€
Laitte puretaan pakkauksista ja kytketään oheislaitteet (näyttö, näppäimistö ja hiiri). Tietokone käynnistetään ensimmäisen kerran ja laitteelle tehdään tarvittavat perusmäärittelyt ja toimintojen testaus.

OHEISLAITTEEN TAI OHJELMAN ASENNUS 30,00€/kpl
Oheislaitteita ovat mm. tulostimet, monitoimilaitteet, ulkoiset tallennusvälineet, web kamerat, digikamerat, USB-muistit, laajakaista-asennus ja ohjelmat. Hinta sisältää standardiasennuksen toimintakuntoon kytkentöineen ja perusasetuksineen sekä toiminnan testauksen. Oheislaitteiden asennus voidaan ostaa myös tuntityönä 60,00€/tunti.

OSTETUN LAITTEEN TOIMITUS-KUSTANNUKSET 20,00€/toimitus
Toimitus asiakkaalle postin/matkahuollon/kuljetusliikkeen välityksellä.

Myymlässämme myös MTK:n jäsenille erikoishinnoiteltuja ohjelmia ja oheislaitteita

Tarjoukset voimassa marraskuu 2008 loppuun asti.

Palvelemme ma–pe 9.30–17.30, la 10–15.

SYSTEMA SUPERSTORE

HÄRKÄTIE 2 90400 OULU, PUH. (08) 888 9000, FAX (08) 888 9111